

Силабус курсу «ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ МУЗИКИ»

**Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Спів»**

**Роки навчання: I,II
Семестри: I,II,III,IV
Кількість кредитів: 7**

Мова викладання: українська

Керівник курсу ОК 8 «Історія світової музики»

Криницький Володимир Семенович

Викладач музично-теоретичних дисциплін КЗВО КОР
«Академія мистецтв ім. П. Чубинського»

Контактна інформація: vkrynytskyv76@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

Прореквізити дисципліни:

ОК 13 Теорія музики
ОК 10 Сольфеджіо

Постреквізити дисципліни: ОК 9. Історія української музики, ОК 12. Аналіз музичних творів, ОК 15. Спеціальний клас, Сольний спів, ОК 26. Клас вокального ансамблю (академічний, народний), ОК 32. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару, ОК 33. Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Історія світової музики» належить до циклу дисциплін спеціальної підготовки й призначена сформувати у студентів комплекс професійних навичок, а саме вміння вільно орієнтуватись в основних етапах розвитку світової музичної культури, її історичних, національних, авторських стилях, стильових напрямках; вміння аналізувати музичні твори в аспекті їх стильової та жанрової приналежності, ідейного та образного змісту, музичної мови, форми, драматургії, новаторських рис, їх значення як у творчості композитора так і для розвитку музичної культури загалом; вміння ідентифікувати на слух фрагмент музичного твору; вміння розповісти про вивчений твір з використанням професійної термінології. Все це є вагомою

складовою формування освіченого, глибокого професійного музиканта з широким кругозором.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Історія світової музики» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (1,2,3,4,5,6,8,9,12,14):

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблему.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність працювати автономно.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності (3,4,5,7,10,11,12,13):

- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Метою навчальної дисципліни «Історія світової музики» є формування у студентів мистецько-історичного мислення, надання та поглиблення знань з історії розвитку музики від стародавності до сьогодення, розкриття сутності музичного мистецтва й закономірностей його розвитку, як загальних, так і

специфічних, притаманних різним національним культурам; сприяння естетичному розвитку студентської молоді.

Зміст і структура курсу

Протягом чотирьох семестрів вивчення навчальної дисципліни «Історія світової музики» студенти опановують історичні, національні та авторські стилі, напрямки та школи, аналізують найяскравіші музичні твори, формують музично-слухову базу відомих музичних тем, отримують теоретичні знання про музичні жанри, форми, композиторські техніки та естетику музичного мистецтва загалом.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 210					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		семінарські	лабораторні	Індивідуальна робота	самостійна робота	
	210	112	16			82
МОДУЛЬ I						
Змістовий модуль 1. Музична культура від античності до Бароко						
Тема 1. Музична культура античності.	4	2				2
Тема 2. Музична культура Середньовіччя.	4	2				2
Тема 3. Музична культура Відродження.	6	4				2
Тема 4. Музична культура Бароко.	10	6				4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 1	26	14	2			10
Змістовий модуль 2. Музична культура класицизму						

Тема 5. Просвітництво та Віденський музичний класицизм. Передумови для розвитку жанрів інструментальної музики.	4	2				2
Тема 6. Реформа опери seria у творчості К. В. Глюка.	4	2				2
Тема 7. Творчість Й. Гайдна - формування жанри класичної сонати і симфонії.	6	4				2
Тема 8. Творчість В. А. Моцарта і Л. ван Бетховена — вершина музичного класицизму.	10	6				4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 2	26	14	2			10
Разом за модуль 1	52	28	4			20
МОДУЛЬ II						
Змістовий модуль 3. Романтизм у музиці першої половини XIX століття						
Тема 9. Загальна характеристика стилю романтизму в музиці.	2	2				2
Тема 10. Творчість композиторів австро-німецької школи (Ф. Шуберта, Р. Шумана, К. М. фон Вебера, Ф. Мендельсона).	10	6				4
Тема 11. Творчість композиторів Італії, Франції (Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доніцетті, Г. Берліоза).	12	8				4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 3	26	14	2			10
Змістовий модуль 4. Формування і розвиток нових європейських національних музичних шкіл в межах романтичної традиції						

Тема 12. Формування польської національної композиторської школи. Творчість Ф. Шопена, С. Монюшко.	6	4				2
Тема 13. Формування угорської та чеської, національних шкіл. Творчість Ф. Ліста, Б. Сметани, А. Дворжака.	10	6				4
Тема 14. Формування норвезької та фінської композиторських шкіл. Творчість Е. Гріга, Я. Сібеліуса.	6	4				2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 4	24	14	2			8
Разом за модуль 2	50	28	4			18
МОДУЛЬ III						
Змістовий модуль 5. Розвиток оперного жанру в європейській музичній культурі другої половини XIX - початку XX століття						
Тема 15. Оперні тенденції в європейській музиці другої половині XIX століття. Оперна реформа Р. Вагнера.	6	4				2
Тема 16. Формування та розвиток ліричної опери. Творчість Ш. Гуно, Ж. Бізе. Творчість П. Чайковського.	8	4				4
Тема 17. Оперний жанр в Італії. Творчість Дж. Верді. Творчість П. Масканьї, Р. Леонкавалло, Дж. Пуччіні.	12	6				6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 5	28	14	2			12
Змістовий модуль 6. Провідні музичні тенденції Європи на межі XIX - XX століть						

Тема 18. Австро-німецька інструментальна музика останньої третини ХІХ – початку ХХ століття. Творчість Й. Брамса, Г. Малера, Р. Штрауса, А. Брукнера.	11	6				5
Тема 19. Імпресіонізм у музиці. Творчість французьких композиторів межі ХІХ – ХХ століття (К. Дебюссі, М. Равеля).	6	4				2
Тема 20. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Музичний експресіонізм. Творчість композиторів нововіденської школи (А. Шенберга, А. Берга, А. Веберна).	7	4				3
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 6	26	14	2			10
Разом за модуль 3	54	28	4			22
МОДУЛЬ ІV						
Змістовий модуль 7. Музична культура першої половини ХХ століття						
Тема 21. Творчість композиторів Франції, Німеччини, Угорщини («Французької шістки», Б. Бартока, П. Гіндеміта, К. Орфа).	11	6				5
Тема 22. Творчість І. Стравинського та Д. Шостаковича.	7	4				3
Тема 23. Творчість італійських композиторів першої половини ХХ ст. (О. Респігі, І. Піцетті, А. Казелли, Д. Маліп'єро).	8	4				4
Модульна контрольна робота	2		2			

Разом за змістовний модуль 7	28	14	2			12
Змістовий модуль 8. Музична культура середини та другої половини XX століття						
Тема 24. Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).	7	4				3
Тема 25. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	11	6				5
Тема 26. Сучасні тенденції світової музики.	6	4				2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовий модуль 8	26	14	2			10
Разом за модуль 4	54	28	4			22
Усього	210	112	16			82

Самостійна робота проводиться студентами щотижнево і спрямована на закріплення пройденого на лекційних заняттях матеріалу. Загальна кількість годин на виконання - 82. Поточний контроль однієї Теми здійснюється на наступному занятті.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		денна	заочна	
		Самостійна робота	Лекції	Самостійна робота
1	Музична культура античності.	2	2	6
2	Музична культура Середньовіччя.	2	2	6
3	Музична культура Відродження.	2		8
4	Музична культура Бароко.	4	2	8

5	Просвітництво та Віденський музичний класицизм. Передумови для розвитку жанрів інструментальної музики.	2	2	6
6	Реформа опери seria у творчості К. В. Глюка.	2		6
7	Творчість Й. Гайдна - формування жанри класичної сонати і симфонії.	2	2	6
8	Творчість В. А. Моцарта і Л. ван Бетховена — вершина музичного класицизму.	4	2	6
9	Загальна характеристика стилю романтизму в музиці.	2	2	6
10	Творчість композиторів австро-німецької школи (Ф. Шуберта, Р. Шумана, К. М. фон Вебера, Ф. Мендельсона).	4	2	6
11	Творчість композиторів Італії, Франції (Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доніцетті, Г. Берліоза).	4	2	6
12	Формування польської національної композиторської школи. Творчість Ф. Шопена, С. Монюшко.	2	2	6
13	Формування угорської та чеської, національних шкіл. Творчість Ф. Ліста, Б. Сметани, А. Дворжака.	4	2	6
14	Формування норвезької та фінської композиторських шкіл. Творчість Е. Гріга, Я. Сібеліуса.	2		8
15	Оперні тенденції в європейській музиці другої половині XIX століття. Оперна реформа Р. Вагнера.	2	2	8
16	Формування та розвиток ліричної опери. Творчість Ш. Гуно, Ж. Бізе. Творчість П. Чайковського.	4	2	6
17	Оперний жанр в Італії. Творчість Дж. Верді. Творчість П. Масканьї, Р. Леонкавалло, Дж. Пуччіні.	6	2	8
18	Австро-німецька інструментальна музика останньої третини XIX – початку XX століття. Творчість Й. Брамса, Г. Малера, Р. Штрауса, А. Брукнера.	5	2	8
19	Імпресіонізм у музиці. Творчість французьких композиторів межі XIX – XX століття (К. Дебюссі, М. Равеля).	2		6

20	Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Музичний експресіонізм. Творчість композиторів нововіденської школи (А. Шенберга, А. Берга, А. Веберна).	3	2	6
21	Творчість композиторів Франції, Німеччини, Угорщини («Французької шістки», Б. Бартока, П. Гіндеміта, К. Орфа).	5	2	8
22	Творчість І. Стравинського та Д. Шостаковича.	3		6
23	Творчість італійських композиторів першої половини ХХ ст. (О. Респігі, І. Піцетті, А. Казелли, Д. Маліп'єро).	4	2	6
24	Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).	3		6
25	Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	5	2	8
26	Сучасні тенденції світової музики.	2		6
	Разом	82	38	172

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни єспит (заліки), що включають індивідуальне та групове опитування, тестові завдання, та виконання слухової музичної вікторини. Формами контролю знань студентів є поточний, підсумковий модульний, семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль передбачає оцінювання рівня засвоєних історико-культурних, біографічних, музично-стилістичних знань із зазначеної теми, опрацьованої як під час лекційних занять так і самостійно, шляхом індивідуального або групового опитування (усно/письмово).

Політика оцінювання: Максимальна кількість балів з дисципліни «Історія світової музики» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться по опрацюванню кожної нової Теми (кожні 3, 4 уроки) впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів. За кожну тему студент може бути оціненим 1-2 рази.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул

або не підготовлені домашні завдання кількість балів знижується.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через тестування та виконання підсумкової слухової музичної вікторини.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та стабільно виконував всі види навчальної роботи, шукав та опрацьовував додаткові історико-теоретичні та практичні матеріали протягом семестру, може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-25 балів.

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за п'ятибальною системою оцінювання. Перескладання змістовного модуля відбувається з дозволу керівника курсу за наявності поважних причин.

Перескладання модуля здійснюється за бажанням студента один раз з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин, оцінюється за 20 бальною шкалою. Загальний підсумок за курс визначається шляхом додавання балів за всіма видами контролю з подальшим переведенням в національну, 100 – бальну та європейської кредитно-трансферну систему.

Політика академічної доброчесності. Списування під час поточних занять, контрольних робіт та екзамену заборонені.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або не підготовлені домашні завдання кількість балів знижується¹.

Рекомендована література

Основна література

1. Гнатів Т. Ф. Музична культура Франції рубежу XIX–XX століть. К. : Муз. Україна, 1993. - 207 с.
2. Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю.Семенов. Одеса: Будівельник, 2004. Т.1: Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс.- 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика.

---

¹ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-25 балів» робочої програми ОК 8 «Історія світової музики».

Романтика. Нова музика. - 240 с.

3. Жаркова В. Жанр придворного балету як унікальний феномен в історії французької культури XVII века // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Зб. статей. Вип.48 К., 2014. С.148-158.
4. Жаркова В. Про нові орієнтири європейської музичної культури XVII століття // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Зб. статей. Вип. 38 К., 2011. С.104-113.
5. Жаркова В. Роль пластичного компонента в історії французької опери (від Жана Батіста Люлли до Моріса Равеля) // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського. Науковий журнал. 2012. № 3 (16). С.76-83.
6. Жаркова В. Творчі прозріння Клаудіо Монтеверді та вчення про афекти у його добу // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Зб. статей. Вип. 36. К., 2011. С. 28-37.
7. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посібник. К.: Заповіт, 1998.- 384 с.
8. Іванова І., Мізітова А., Некрасова Н. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст.: навч. посіб. Київ, 2003. 306 с.
9. Неболюбова Л. Музична культура Німеччини та Австрії межі XIX–XX століть: Густав Малер, Ріхард Штраус: навч. посібник. К. : Муз. Україна, 1990. - 167 с.
10. Неболюбова Л. «Фантастична» симфонія Гектора Берліоза. Музична драматургія і романтичний принцип програмності // Зарубіжна музична культура XVII – XX століть. : зб. наук. праць. К., 1991. С. 39–59.

Допоміжна література

1. Берегова О. Музика XX-XXI століть. Східна Європа та українське зарубіжжя: Підручник для вищих мистецьких навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації: Книга перша. Частина перша. К.:НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012.- 296 с.
2. Бринь Т. Ars Nova: вимір та раціоналізація музичного часопростору. Дис...на здобуття ст. канд.мист. К., 2005. - 276 с.
3. Бодак Я., Соловей Л. Українська та зарубіжна музичні літератури: Методичний посібник-конспект для викладачів початкових і середніх навчальних закладів культури і мистецтв України / Ярослав Бодак, Лариса Соловей. — Вінниця, Нова Книга, 2011. — 304 с.
4. Герасимова-Персидська Н. Музика. Час. Простір. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. - 408 с.

5. Даньшина (Артем'єва) В. Б. Французький музичний театр від бароко до класицизму (на матеріалі творчості Жаана-Батіста Люллі та Жана-Філіппа Рамо): Автореферат... к. мистецтвозн., спец.: 17.00.03 - музичне мистецтво / Даньшина В. Б. Одеса : Одеська нац. музична академія ім. А.В.Нежданової, 2010. – 20 с.
6. Жаркова В. Б. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Т.1. К.: ArtHuss. 2018. Т.2 К.: ArtHuss. 2020.
7. Жаркова В. Б. Прогулянки музичному світі Моріса Равеля (в пошуках сенсу послання Майстра) : монографія. К. : Автограф. 2009. - 527 с.
8. Лобанов А. «Воцек» А. Берга (Спроба критичного аналізу). – К.: Музична Україна, 1977. – 88 с.
9. Павлишин С. Арнольд Шенберг: Монографія. М. : Композитор, 2001. - 474 с.
10. Павлишин С. «Місячний П'єро» А. Шенберга. - К.: Муз. Україна, 1972. - 56 с.
11. Павлишин С. Музика ХХ століття / Стефанія Павлишин. Львів: БаК, 2005. - 232 с.
12. Павлишин С. Польська сучасна музика (1945-1970) // Музична критика і сучасність. - К.: Муз. Україна, 1978. - Вип. 1. - с. 104-167.
13. Павлишин С. Український фольклор у творчості Ф. Шопена // Фредерик Шопен: Зб. ст. - Л., 2000. - с. 5-17.
14. Павлишин С. Чарльз Айвз. - К.: Муз. Україна, 1973. - 77 с.
15. Сорокер Я. Українська пісенність у музиці класиків: спроба дослідження : навч. посіб. для студ. вищ. навч. заклад. / Яків Сорокер, пер. та упорядкув., вступна стаття Володимира Грабовського. — Вінниця : НОВА КНИГА, 2012. — 184 с. : фото, ноти.
16. Черкашина М. Россіні-комедіограф та проблемне еволюції італійської опери-буфа // Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехресті епох : у 2 т. К. ; Суми, 2002. Т. 1 С. 38)
17. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків. Суми: 2002. - 184 с.
18. Шабалтіна С. Клавесин крізь століття. Нотатки виконавця / С. Шабалтіна. К.: 2013.- 160 с.

Інформаційні джерела в мережі Інтернет

1. www.musicfancy.net/
2. <http://arts-library.com.ua/>
3. www.nbuv.gov.ua

